

REPRESENTATIVES OF MODERN LIFE IN YOUNG TURKEY – SUGAR FACTORIES

Timur Kaprol – Namik Kemal University in Tekirdağ, Faculty of Architecture, Turkey

Hlavním cílem při přechodu k průmyslové společnosti bylo zakládání státních nebo státem podporovaných továren a zajištění modernizace života i v poměrně malých sídlech či vesnicích díky sociálnímu zázemí těchto továren. Úloha cukrovarů a sociálního zázemí (hřiště, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení apod.) v jejich areálech byla v úsilí o přechod k průmyslové společnosti a modernímu životnímu stylu zásadní. Prvními příklady této industrializace a modernizace jsou cukrovary Alpullu, Uşak, Eskişehir a Turhal. Významnými moderními průmyslovými stavbami té doby byly také textilky Sumerbank, vybudované na různých místech Turecka. Tyto továrny ovlivnily společenský život v oblastech, kde byly postaveny, a staly se jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících pronikání modernizace k široké turecké veřejnosti.

Na ekonomickém kongresu v Izmiru v roce 1923, poté co byl stanoven postup budování průmyslové struktury země, byl jednou z největších překážek industrializace nedostatek kapitálu a bankovních institucí, které by na zakládání továren poskytl finanční zdroje. V roce 1924 byla na popud Mustafy Kemala založena banka Türkiye İş Bankası. Ta na počátku republikánské éry Turecka poskytla podporu řadě průmyslových zařízení. Cukrovar v Alpullu je jedním z takových provozů.

Po založení cukrovaru Uşak byla za účasti soukromých podnikatelů a thráckých regionálních poslanců ustavena „Akciová společnost cukrovarů Istanbul a Trákie“. U vzniku společnosti stáli tehdejší členové parlamentu a podnikatelé (2). Krátce nato poskytla potřebnou podporu vláda a byly stanoveny podrobné podmínky založení cukrovaru Alpulu.

Turecké Velké národní shromáždění schválilo 5. 4. 1925 zákon o zakládání cukrovarů a společnosti zakládající cukrovar Alpulu byla poskytnuta řada daňových výjimek a pobídek (3). TAYGUN (2) uvádí, že po založení společnosti se vydala odborná delegace, v níž byl i Kazim Tashkent, na studijní cestu do Evropy.

Delegace si prohlédla cukrovary v Bulharsku, Rumunsku, Československu, Itálii, Belgii, Nizozemsku a Francii a s využitím údajů shromážděných během této cesty zpracovala specifikaci, na jejímž základě byly poptány jednotlivé firmy. Pro vyhodnocení obdržených nabídek byl cukrovar Alpulu objednáán u německé společnosti Bukau R. Wolf (2). V následujícím období tato německá společnost postavila řadu dalších závodů (vedle Alpulu také cukrovary Eskişehir a Turhal). Na druhé straně vybudování cukrovaru Uşak bylo svěřeno československé strojírenské firmě Škoda (4).

Obr. 2. Historické fotografie z cukrovaru v Apullu: 1 – celkový pohled, 2 – laboratoř, 3 – kavárna pro zaměstnance, 4 – poštovní kancelář, 5 – nemocnice, 6 – sál Ergene (Ergene je řeka v Apullu) (15)

I když byl proces zřizování cukrovaru v Apullu zahájen později než v případě cukrovaru Uşak, byl tento cukrovar, jehož základní kámen byl položen 22. 12. 1925, dokončen za pouhých 11 měsíců a výroba tak byla zahájena 26. 11. 1926 (5). Tento den popisuje slavný novinář té doby Ahmet Agaoglu v článku uveřejněném v listě Ulus 26. 11. 1926: „Rád bych byl ty, kdo byli pesimisty, pokud jde o hospodářskou depresi a přechodné období, které jsou pouze dočasné, viděl na oficiálním zahájení provozu cukrovaru Apullu. Tento monument založený Turky je mistrovské dílo všešlé z úsilí, podnikavosti a osvícenosti tureckého soukromého podnikání. Zde je turecký cukr, který vzešel z turecké půdy, práce a úsilí!“ (1). Z článku je jasně patrné nadšení nad prvním cukrem vyrobeným v cukrovaru Apullu.

Vedle své základní povahy hospodářského projektu byl apullský cukrovar také „modernizačním“ projektem. Kromě cukrovaru Apullu byly i další cukrovary využity jako cesta, jak lidem v příslušných regionech přinést modernizaci. Cílem bylo spolu s výrobou cukru také zlepšit život společnosti. Stejný model najdeme na řadě míst světa. Např. ve Venezuele je znám jako Atatürkův model (6).

V apullském cukrovaru pracovali místní lidé a zvýšili si tak své příjmy. Vedle plodin tradičních pro region Thrákie, jako byl ječmen, pšenice a žito, bylo po tabáku, jehož průkopníci byli přistěhovalci, zahájeno i pěstování cukrové řepy. Protože místní rolníci neznali moderní zemědělství a nevěděli, jak řepu pěstovat, byla pod vedením zemědělských odborníků z Maďarska založena ukázková pole a zemědělci se na nich praktickými ukázkami učili, jak řepu sít, jak připravovat půdu a sklízet. Na základě vyjádření Ömera Yazıcıho, který v cukrovaru Apullu pracoval po řadu let, lze říci, že místní lidé řepu neznali (3).

Areál cukrovaru lze rozdělit do dvou částí. První tvoří výrobní zařízení a druhou sociální zázemí. Výrobní část se skládá kromě vlastních budov rafinerie z kotelny, turbíny, sušáren vyslazených řízků, sil, nádrží na melasu, garáží, kanceláří, archivů, dílen, skladů materiálu hasičské zbrojnice a zemědělské dílny.

Ve druhé části jsou obytné domy pro dělníky, administrativní budovy, základní škola, nemocnice, hasičská zbrojnice, ošetrovna, jídelna, taneční sál, restaurace, pošta, velký sál, kde se konaly společenské obřady, sál Ergene, kde přijímali politiky a jiné významné hosty, hřiště na basketbal, bazén, fotbalové hřiště, první minigolf v Turecku, letní kino, tělocvična, prádelna a řepná pole. O víkendech a při speciálních příležitostech bylo sociální zázemí přístupné všem místním obyvatelům, což výrazně přispělo k sociálnímu a kulturnímu rozvoji v místě.

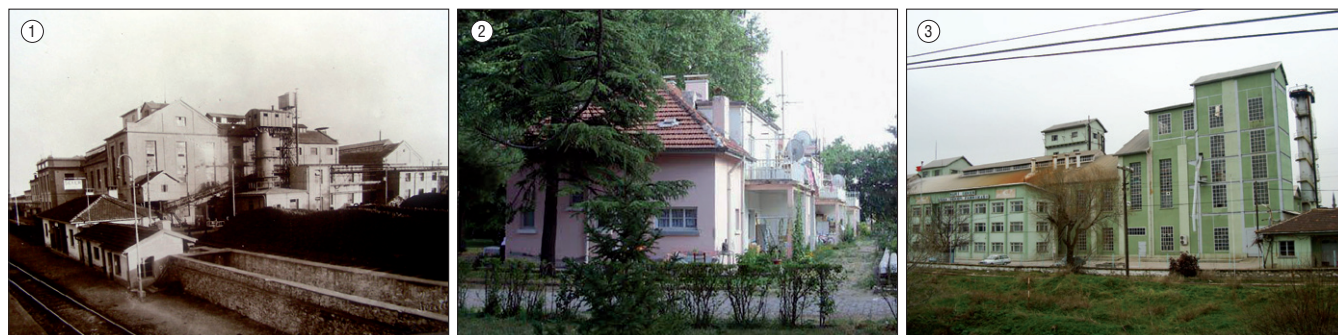
AYDIN ENGİN (3) ve svém článku uvádí: „Cukrovar v rovině Apullu, známé svým studeným a neprůchodným bahnem, není jen zdrojem příjmů pro rolníky, ale vyslancem civilizace.“ Ve stejném článku stručně shrnuje, co si lidé o založení cukrovaru myslí, slovy Emrullaha Beydeliho, jednoho z bývalých zaměstnanců cukrovaru: „Apullu a Kepirtepe (místní škola) jsou světlý Trákie.“ Podle něj „Na škole Kepirtepe se děti učí tak, jako jejich otcové v Apullu.“ Shrnul tak roli industrializace v modernizačním hnutí té doby (3).

Cukrovar Uşak

Za účasti mnoha podnikatelů byla 19. 4. 1923 založena společnost Uşak Terakkii Ziraat T. A. Ş. Zákonem č. 601 z 5. 4. 1925 byly cukrovary vzaty pod ochranu státu a byly jim uděleny výsady a výjimky; 6. 12. 1925 pak byl pod vedením Mully Ömerzade Nuriho z Uşaku položen základní kámen cukrovaru (7).

Cukrovar Uşak je prvním cukrovarem založeným pouze s kapitálem shromážděným v obci Uşak a okolí, bez příspěvku státu. Cukrovar se podařilo otevřít až po cukrovaru Apullu v důsledku určitých problémů při jeho budování, a to přesto, že byl založen jako první. Podíváme-li se na proces zakládání obou cukrovarů, zdá se, že zuřivě soutěžily, kdo vyrobí první cukr. Cukrovar Apullu, který díky vládní iniciativě a skutečnosti, že získal vyšší státní podporu, zahájil provoz dříve, lze považovat

Obr. 3. Cukrovar Uşak: 1 – historický pohled na cukrovar, 2 – obytné domy, 3 – část budov cukrovaru v současnosti (16, 17)

za průkopníka. Je však známo, že zájem zakladatele cukrovaru Uşak, pana Nuriho, sahá dále do minulosti.

Díky dlouhotrvajícímu úsilí pana Nuriho byl první cukr v prvním tureckém cukrovaru dodaném československou společností Škoda vyroben 17. 12. 1926. Skutečnost, že pan Nuri vytvořil první zásobu cukru v Turecku a prodal ji i samotnému Mustafovi Kemalovi Atatürkovi a jeho manželce, paní Latife, aby zajistil potřebný kapitál, ukazuje jeho mimořádné úsilí a snahu o založení cukrovaru.

Komplex cukrovaru Uşak

V areálu cukrovaru je administrativní budova, budova kina a sousední restaurace, vedle kina je i obchod, ubytovna, obytné domy známé jako panské, obytné domy pro nižší vedoucí pracovníky, jednoposchodový sklad materiálu, ubytovna pro sportovní klub, dva sklady cukru vedle skladu materiálu, ubytovna známá jako pekárna, turecká lázeň, ubytovna pro zaměstnance, jednoposchodová železobetonová budova využívaná jako sportovní hala, sklad cukru a pesticidů pro zemědělce, budova lihovaru, jednoposchodová truhlářská dílna, zbytky budovy bazénu, společenský dům, budova turbíny, kotelna, vápenka, provozní budova a ošetřovna (8). Stejně jako cukrovar Alpulu přinesl i cukrovar Uşak hospodářskou a sociální revitalizaci okolního regionu. Sociální zázemí v cukrovaru, jako jsou sportovní zařízení, kina apod., přinášelo lidem vyžití a rozvíjelo společenský život, kterého se mohl zúčastnit každý. Na základě článku 3 Lausannské smlouvy nebylo až do roku 1929 možné změnit cla, proto se nepodařilo cukrovar splatit a v roce 1931 přešel na Průmyslovou banku.

Cukrovar Eskişehir

Rozšíření osevních ploch cukrové řepy i ziskovost cukrovarů Uşak a Alpulu vedly k zakládání dalších cukrovarů. Ke konci roku 1932 byla založena Anatolská akciová společnost tureckých cukrovarů s kapitálem tří miliónů tureckých lir. Společnost zahájila činnost s cílem založení cukrovaru Eskişehir (9).

Eskişehir byl třetí cukrovar uvedený do provozu v republikánské éře. Místo vybral sám Mustafa Kemal Atatürk na cestě z Istanbulu do Ankary. I když by plocha na břehu řeky Porsuk Tea byla levnější, byla místo ní vybrána lokalita, kde je závod umístěn v současnosti. Toto místo bylo vybráno ke zlepšení nálady obyvatel, kteří byli výhledem na továrnu znechuceni (10). Stejný přístup můžeme vidět i u řady dalších rozhodnutí o umístění továren. Během výstavby cukrovaru a po jeho založení se také

výrazně změnila struktura města Eskişehir. Cukrovar nebyl v té době jediným novým zařízením ve městě, k jeho rozvoji významně přispěl také státní železniční závod a továrny na výrobu keramických obkladů.

Založení cukrovaru Eskişehir

I když Turecko v té době budovalo cukrovary ve spolupráci s německými firmami, významné zájmy zde měl i Sovětský svaz. V té době byla turecká delegace složená z řady úředníků a odborníků pozvána do SSSR na návštěvu několika zařízení. Zároveň přijížděly do Turecka sovětské delegace, aby zkoumaly, kde by zde bylo vhodné založit cukrovary, a za tím účelem vypracovaly zprávy (11). Následně však byla výroba cukrovaru zadána německé firmě. O výstavbě cukrovaru a jeho sociálního zázemí bylo rozhodnuto 1. 10. 1932 a příslušné objednávky na ocelové a strojní zařízení byly zadány německé firmě Maschinenfabrik Buckau R. Wolf Aktiengesellschaft Magburg. Tato společnost po výstavbě cukrovaru Eskişehir budovala i další cukrovary v Turecku, zejména cukrovar Alpulu. 1. 2. 1933 byly položeny základy cukrovaru, montážní práce pak byly zahájeny 1. 4. 1933. Trvaly šest a půl měsíce. První výroba byla spuštěna 20. 10. 1933 a 5. 12. 1933 pak byl chod cukrovaru slavnostně zahájen.

Komplex cukrovaru Eskişehir

Ke komplexu patří obytné domy, ubytovny, sportoviště, jídelna, svobodárny, výrobní budovy, sklady, opravárenské dílny, truhlárna a dívčí penzionát. Dnes byla budova původní jídelny přestavěna na kino. Současná ubytovna byla původně kancelář vedení. Moderní architektura budovy cukrovaru připomíná budovy ze stejné doby v Evropě. Stejný modernistický styl je zachován v továrně i v sociálním zázemí (12).

AKSOYLU (13) ve svém článku o struktuře a změnách města Eskişehir v té době uvádí: „S příchodem republiky, i když se bydlení bytového typu, které se v předchozím období objevilo, stalo široce rozšířeným, přišly na trh ubytovny, které byly chápány jako začátek hromadného bydlení v Anglii a v Evropě, jako nový typ nabídky od státu. V Eskişehiru bylo takové bydlení budováno v rámci státních železnic a cukrovaru od 30. let 20. století. Spolu s uspokojením potřeby ubytování pro zaměstnance bylo také vynakládáno úsilí přispět k modernizaci společnosti prostřednictvím aktivit organizovaných ve společenských a kulturních zařízeních komplexu. Výrobní zařízení v průmyslové zóně sehrála významnou úlohu v historickém rozvoji města, a to v tom, že město dosáhlo své současné velikosti, i ve formování identity města.“ (13)

Cukrovar Turhal

Zatímco probíhala výstavba cukrovaru Eskişehir, bylo rozhodnuto o založení cukrovaru v Turhalu. I když původně bylo jeho vybudování zvažováno v Sivasu, v Turhalu byly lepší podmínky (9). Proto zde byly 7. 10. 1933 položeny základy cukrovaru (7) a 19. 10. 1934 se konala zahajovací slavnost (5).

Založení cukrovaru Turhal

Potřebný kapitál na turhalský cukrovar poskytly banky İş a Ziraat. Projekt závodu i sociálního zázemí (sportoviště, školy, nemocnice atd.) zpracoval německý architekt Fritz August Breuhaus, který projektoval cukrovar Eskişehir. Kromě toho Breuhaus ve stejné době zpracoval i plán rozvoje pro město Turhal.

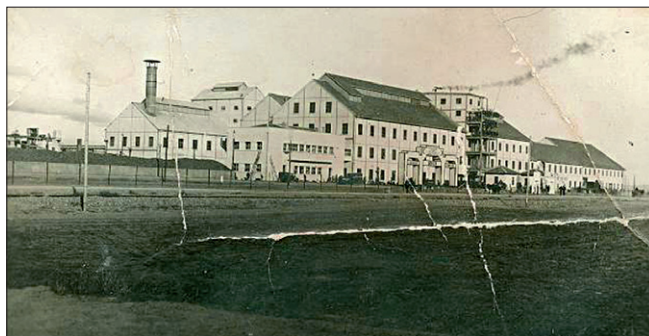
Turhalský cukrovar se z hlediska okolností založení i sociálního zázemí velmi podobá cukrovarům v Alpullu a v Eskişehiru. Všechny tři závody dodala německá strojírenská společnost Buckau Wolf. Díky zkušenostem a potenciálu tureckých pracovníků z dříve zprovozněných cukrovarů Alpullu, Uşak a Eskişehir bylo využití zahraniční pracovní síly v Turhalu nižší než v těchto třech cukrovarech. Provoz závodů byl v letech 1938–1939 a následujících, po návratu Němců domů, předán tureckým technikům a obsluze.

Komplex cukrovaru Turhal

V článku uveřejněném v listě Tokathaber bylo s odkazem na knihu Cevdeta Aykana „Demokratický proces a vzpomínky“ popsáno založení cukrovaru slovy: „Základní kámen továrny položil 7. 10. 1933 tehdejší ministr hospodářství Celal Bayar. Montážní práce byly dokončeny za rok a závod zahájil provoz 26. 9. 1934 jako čtvrtý v Turecku po cukrovarech Uşak, Alpullu a Eskişehir. Když byl uveden do provozu, měl 3 295 zaměstnanců včetně 100 německých techniků. Bylo v něm zaměstnáno také asi 200 tureckých techniků a administrativních pracovníků. Přibližně 3 000 zaměstnanců mělo status nekvalifikovaných pracovníků na dobu určitou, dle dnešní terminologie, a pocházeli z Turhalu a z okolních vesnic i měst. Název sociálního zázemí a všech domů komplexu je „Cukrová kolonie“ a téměř se podobají německému městečku. Život v kolonii vytvořil odlišný životní styl: jeho betonové domy, restaurace, kino, ubytovna a park přináší nový pohled na Turhal“ (14).

Stejně jako v případě cukrovarů Alpullu, Uşak a Eskişehir se zemědělská výroba v Turhalu prováděla tradičními metodami a bez použití mechanizace. Po založení cukrovaru pomohli agronomové místním lidem při přechodu na moderní zemědělství, když je naučili používat novou zemědělskou techniku (traktory apod.). Akay k tomu uvádí: „Tisíce pracovníků z Tokatu, kteří pracují v továrně 5–6 měsíců v roce, začalo přenocovat na lůžkách v ubytovně závodu a jíst s použitím vidličky a nože, každý na vlastním talíři na stole; využívali zdravotní péči v tovární nemocnici. Ruská hospodyně pracující v závodě v té době měla na starosti čistotu celého cukrovaru i zaměstnanců, a čistotu tam prosazovala plnou vahou své autority. Ve 40. letech 20. století byla zavedena do domů a na pracoviště v Turhalu elektrická energie z cukrovaru a finanční prostředky, vynaložené na výrobní zařízení, stroje, elektrickou energii, traktory, autobusy a vyplacené zaměstnancům cukrovaru, významně změnily podobu města, když tam vytvořily od základu jinou cukerní kulturu.“ (14)

Obr. 4. Pohled na cukrovar Eskişehir v minulosti a dnes

Závěr

Cukrovary Alpullu, Uşak, Eskişehir a Turhal nesou ekonomické i sociální stopy období svého vzniku. Staly se nejvýznamnějšími představiteli rozvoje a modernizace v novém tureckém státu. Zvyšovaly v místě, kde byly zřízeny, gramotnost díky kurzům čtení a psaní. Lidé díky kurzům odborného vzdělávání organizovaným v cukrovarech mohli získat práci. Do tureckého zemědělství vstoupila nová komodita – cukrová řepa a přinesla hospodářské oživení. Sportoviště a sociální zázemí v areálech cukrovarů byla přístupná veřejnosti, která se seznamovala se sociálními vymoženostmi dříve neznámými. Trénovala zde řada sportovců národní i mezinárodní úrovně. Cukrovary jsou nositeli „moderního způsobu života“, který byl hlavním cílem raně republikánského období; „ekonomických hodnot“, neboť pracují i dnes; a „společensko-kulturních hodnot“. Jsou také nositeli „hodnoty průmyslového dědictví“ díky průmyslovým budovám i sociálnímu zázemí.

V rámci dnešního přístupu k ochraně památek jsou „pozůstatky průmyslových a kulturních staveb označeny jako průmyslové dědictví, protože odrážejí vědecké, technické, architektonické, estetické, společenské a kulturní charakteristiky své doby. Toto dědictví se skládá z architektonických staveb a výrobních zařízení, dopravních a veřejných služeb (výroba elektrické energie, infrastruktura apod.), a dále sociálních, kulturních a architektonických prostředí, jako je hromadné ubytování, vzdělávací a náboženské budovy projektované pro lidi, kteří zde pracovali. Tyto areály a stavby, které v sobě nesou hodnoty vědecké a kulturní autenticity dané společenským životem odrážejícím fyzickou, sociální, kulturní a hospodářskou strukturu své doby; ukazují vědecké, technické, architektonické a estetické vlastnosti výrobních technologií a postupů doby, kdy vznikly; jsou kulturním dědictvím, které musí být zachováno.“ Průmyslové stavby raně republikánského období, které v sobě nesou všechny uvedené hodnoty, je nutno chránit a předat budoucím generacím.

Obr. 5. Cukrovar Turhal, historické fotografie (14, 18)

Souhrn

V důsledku vnitřních nepokojů, náboženských tlaků a dlouholetých válek nedokázala Osmanská říše provést průmyslovou revoluci. Turecká republika, která byla založena po válce o nezávislost a v následujícím období, si jako hlavní cíl stanovila modernizaci – již lze definovat jako inovaci a oprostění se od tradičního způsobu života – a industrializaci. Tento cíl nebyl vytyčen pouze pro úředníky na vyšší úrovni státní správy nebo pro bohaté rodiny, ale pro všechny občany Turecké republiky. Průmyslové areály republikánského období se staly distribučními kanály, jimiž modernizace pronikala k veřejnosti. K příkladům těchto moderních průmyslových staveb patří i cukrovary. Cukrovary obohatily místa, kde byly zřízeny, po ekonomické i sociální stránce. Místní lidé získali prostřednictvím cukrovarů možnosti, jaké nikdy předtím neměli, jako je sport, kino, kurzy gramotnosti a odborného vzdělávání, plesy, bydlení, a dokonce i elektřinu. Při pohledu na rozvoj a rozmanitost staveb v areálech cukrovarů představují tyto závody úsilí mladého Turecka nabídnout lidem společenské a kulturní aktivity. Cukrovary se vlastně staly představiteli moderního života a dokladem přeměny od tradičního k modernímu. Článek uvádí informace o cukrovních jako jednomu typu průmyslových staveb z časně republikánského období a zabývá se jejich příspěvkem k životu společnosti.

Klíčová slova: Turecko, cukrovarnictví, industrializace, moderní život.

Literatura

- GÜNAYDIN, İ.: *Beyaz Şekerin Açılan Öyküsü*. Mühendislik Mimarlık Öyküleri, [online] http://www.emo.org.tr/ekler/a610f27bdf0499d_ek.pdf, Erişim/Acc. 10. 1. 2017.
- TAYGUN, N.: *Türkşeker'in Öyküsü*. Türkiye Şeker Fabrikaları A. Ş., Yayın No. 217, 1993.
- ENGİN, A.: *Bir Şeker Hikayesi: Alpullu Şeker Fabrikası*. 75. yılda Çarklardan Chiplere, 37–43, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
- BANCI, S.: *Şeker Şirketi Ve Ankara Şeker Fabrikası Yerleşkesi*. TMMOB Ankara Şubesi, Bülten 4, 5. 11. 2006.
- Şeker Fabrikalarının Tarihçesi*. [online] <http://www.turkseker.gov.tr/Tarihce.aspx>, Erişim/Acc. 25. 12. 2012.
- AVAR, B.: *Atatürk Modeli*. [online] <https://www.facebook.com/video/video.php?v=186539251372165>, Erişim/Acc. 20. 2. 2013.
- Şeker Fabrikasından Uşak Kent Tarihi Müzesine Anımlı Bağış*. [online] <http://www.haberler.com/seker-fabrikasi-ndan-usak-kent-tarihi-muzesi-ne-4774013-haberi/>, Erişim/Acc. 28. 7. 2013.
- YILMAZ, D.: *Uşak Şeker Fabrikası*. Do.co.mo.mo 2013 Türkiye Mimarlığında Modernizmin Yerel Açılımları Antalya 6–8 Aralık 2013.
- KARAYAMAN, M.: *Atatürk Döneminde Şeker Sanayi ve İzlenen Politikalar*. Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayını, Sayı: 82, 2012.
- Eskişehir Şeker Fabrikası*. Cumhuriyet Gazetesi Arşivi, 28. 2. 1934.
- AYHAN, E. D.: *Workers' Health And Architecture: A Reading on Eskişehir Sugar Factory within Turkish Modernization*. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi, 2006.
- ÜSTÜN, B.: Company Towns: Out of The Residential Patterns of Industrial Cities: Tehe Campus of Eskişehir Sugar Factory. *World Appl. Sci. J.*, 2010, [online] [http://idosi.org/wasj/wasj9\(11\)/7.pdf](http://idosi.org/wasj/wasj9(11)/7.pdf), Erişim/Acc. 3. 11. 2010.
- AKSOYLU, S.: Cumhuriyet Dönemi'nde Sanayi Tesislerinin Eskişehir'in Mekânsal Gelişimine Etkileri. *Eski-Yeni- Aylık Şehir Kültürü Dergisi*, 2012 (4), s. 51–52.
- Turhal Şeker Fabrikası*. [online] <http://www.tokathaber.com.tr/yazdir.asp?ID=2599>. Erişim/Acc. 9. 5. 2009.
- Alpullu Şeker Fabrikası Arşivi.
- İLGEN, M.: *Uşak Şeker Fabrikası Evleri*. [online] <http://www.panoramio.com/photo/31719954>, Erişim/Acc. 18. 7. 2014.
- METİN, M.: *Uşak Şeker Fabrikası*. [online] <http://mapio.net/pic/p-22105161/>, Erişim/Acc. 20. 11. 2017.
- Turhal Şeker Fabrikası*. Türkşeker, [online] <http://www.sekeris.org.tr/multimedia/fabrikalar/muammertaksavulturhalsekerfabrikasi.jpg>, Erişim/Acc. 2. 3. 2012.

Mülayim A., Kaprol T.: Representatives of Modern Life in Young Turkey – Sugar Factories

The Ottoman Empire has not been able to realize the industrial revolution because of internal disturbances, religious pressures and long-lasting wars. The Republic of Turkey, which was founded after the War of Independence and afterwards, set modernization, which can be defined as an innovation and a break from what is traditional, and industrialization as the main goal. This goal is not only for bureaucrats in the upper echelons of the state, or for wealthy families, but for all citizens of the Republic of Turkey. Industrial facilities of the Republican era became distribution channels for modernization to reach the public people. Sugar factories are among the examples of these modern industrial structures. Sugar factories have enriched the places where they have been established both economically and socially. Also local people have had a chance to meet with opportunities they had never had chance to meet before, such as sports, cinema, literacy and vocational courses, balls, lodgings, even electricity through sugar factories. When the development and diversity of the buildings in the factory sites are examined, factories represent young Turkey's effort to offer social and cultural activities. Sugar factories have become in fact the representatives of modern life and the documents of transformation from traditional into modern. In this article, information on the sugar factories, one of the early Republican era industrial structures, was presented and their contribution to social life was examined.

Key words: Turkey, sugar industry, industrialization, modern life.

Kontaktní adresa – Contact address:

Ali Mülayim, Assist. Prof., Kırklareli University, Architecture Faculty, Department of Architecture, Kayalı Kampüsü, 39100 Merkez / Kırklareli, Turkey – Türkiye, e-mail: ali.mulayim@klu.edu.tr